

23 april 2025

PERSBERICHT

h3h biënnale
Oosterhout

Foto-onderschrift: De Kloosterdreef in De Heilige Driehoek (foto Romy Finke)

A Deeper Shade of Soul verbindt het kloosterleven met de buitenwereld

Werken van twintig internationale kunstenaars te zien tijdens h3h biënnale

De vierde internationale h3h biënnale vindt plaats van 21 juni tot en met 3 augustus 2025 in de Heilige Driehoek in Oosterhout (Noord-Brabant). Een wandelroute leidt bezoekers langs de kunstwerken die tijdelijk te zien zijn op de landgoederen van drie nog actieve kloosters. Twintig kunstenaars uit onder meer Frankrijk, Nieuw-Caledonië, Venezuela, Turkije, Ethiopië en Nederland reageren op de ziel van dit stukje aarde.

De h3h biënnale vindt plaats op de landgoederen van **Onze Lieve Vrouwe Abdij, de Sint-Paulusabdij en Sint-Catharinadal**, drie nog actieve kloosters in Oosterhout die driehoeksgewijs aan elkaar grenzen. Dit bezielde stukje aarde heet de **Heilige Driehoek**. Curator **Nanda Janssen**: *“Ik beschouw deze kloosters als een bron van inspiratie voor de mensen daarbuiten. Zeker voor wat betreft levensstijl, levensfilosofie en houding. Zo leefden deze gemeenschappen al duurzaam voordat*

het woord werd uitgevonden en hanteren ze de 'kathedralentijd', die van de lange duur. Ook zijn er maar weinig mensen die zo radicaal níet meedoen met de massa en de waan van de dag naast zich neer kunnen leggen."

Kunstenaarsselectie

Twintig internationale kunstenaars doen mee met bestaand of nieuw werk dat voor een specifieke plek in de Heilige Driehoek wordt ontwikkeld. Vanwege de geschiedenis en het DNA van de drie kloosters ligt tijdens de h3h biënnale een accent op kunstenaars uit **Frankrijk**, op kunstenaars die gemigreerd zijn en/of een binationale achtergrond hebben, en op ambachtelijk werkende kunstenaars.

A Deeper Shade of Soul

De h3h biënnale heeft als titel '**A Deeper Shade of Soul**'. In 'A Deeper Shade of Soul' komen drie lijnen samen: bezieling en zinging, het kloosterleven en de geschiedenis van de kloosters, waarbij een link wordt gelegd met hedendaagse maatschappelijke uitdagingen. De tentoonstelling verbindt het kloosterleven met de wereld daarbuiten en beroert de diepere dimensies van het leven. De kunstwerken van o.a. **Vincent de Boer en Jonas Wijtenburg, Ceija Stojka, Bronwen Jones, Samuel Sarmiento en Emahoy Tsege Mariam Gebru** gaan in op de waarden, gebruiken, geschiedenis of locaties van de drie geloofsgemeenschappen en verknoepen ze in het hier en nu.

Foto-onderschrift: Vincent de Boer en Jonas Wijtenburg, 2022, Workstation 3 (foto Robin Meyer)

Vincent de Boer en Jonas Wijtenburg

Tijdens elk avond-officie van de zusters Norbertinessen van Sint-Catharinadal in Oosterhout worden alle zusters herdacht die ooit op die bewuste dag zijn gestorven. Omdat dit oudste vrouwenklooster van Nederland al sinds 1271 bestaat, is dit een betekenisvol ritueel. Wanneer de zusters over zichzelf als groep praten, bedoelen ze

daar ook alle overleden zusters mee. Op een brede, tientallen meter **lange rol papier** kalligrafeert **Vincent de Boer** de namen, geboorte- en sterfdata van alle zusters van deze gemeenschap. Tijdens de biënnale werkt hij hieraan verder. Net als in het kloosterleven staan in **de tekenpraktijk** van deze kunstenaar herhaling, orde, ritme, regelmaat en toewijding centraal. Vincent de Boer: 'Door urenlang een repetitieve handeling uit te voeren kom ik dicht bij de splitsing van materie en non materie. Het biedt mij verlichting.' Het bureaublad waaraan gewerkt wordt, fungeert ook als monumentale sculptuur waar de tekening doorheen loopt. Dit 'werkstation' is een kunstwerk van **Jonas Wijtenburg**.

Foto-onderschrift: Ceija Stojka, 1993, zonder titel, gouache op karton

Ceija Stojka

Ceija Stojka was een bijzonder veerkrachtige vrouw. Als Roma meisje overleefde ze drie concentratiekampen. Rond haar vijftigste begon ze vanuit het niets haar trauma's te schilderen. De bonte gouaches, die ze **Helle Bilder** noemde, barsten van de levenskracht. **Ceija Stojka (1933-2013)** was ondanks alle tegenslag dankbaar en omarmde het leven. De duistere gouaches, de **Dunkle Bilder**, tonen daarentegen de verschrikkingen van de oorlog. De genocide is door merg en been weergegeven en maakt de genocides die zich nu voltrekken erfahrbaar. Diepgelovig als ze was, dankte ze haar kampoverleving mede aan de Heilige Maagd Maria. Ceija Stojka's deelname aan de biënnale belicht ook een lokale microgeschiedenis. Het terrein waarop de Sint-Paulusabdij in Oosterhout is gebouwd, was van oorsprong een pleisterplaats voor woonwagenbewoners. Met de bouw van de abdij schoof het kampterrein een stukje op. Tot het opdoeken van het kamp in de jaren zeventig waren de broeders en de Roma goede burens die elkaar regelmatig opzochten.

Foto-onderschrift: Bronwen Jones, 2019-2022, sokken van wolmix, gerepareerd met wollen garens

Bronwen Jones

Fast fashion vind je niet in de Heilige Driehoek. De norm is altijd soberheid en hergebruik geweest. Uit het beetje textielafval - verknipte kleding, lakens en tafelkleden - van de radicaal recyclerende zusters, toverde kunstenaar en atheïst **Bronwen Jones** met naald en draad en natuurlijke verven nieuwe stukken. Deze worden naast herstelwerk van de zusters - zoals eindeloos gestopte sokken - en andere door Bronwen Jones **herstelde kleding**, tijdens de h3h biënnale gepresenteerd. Kledingherstel past in een leven met respect voor grondstoffen en arbeid. Armoede kan een andere motivatie zijn. De kunstenaar blinkt uit in '**visible mending**'. Kleding wordt op een zichtbare, bijna feestelijke manier hersteld. Bezoekers die hun te herstellen kledingstukken of ander textiel meenemen, kunnen in drop-in workshops leren hoe ze die een tweede leven kunnen geven.

Foto-onderschrift: Samuel Sarmiento, 2024, Madre de Aguas Claras, pigment en glazuur op aardewerk en goud

Samuel Sarmiento

Een van de ambachten waarmee de kloosterlingen in hun onderhoud voorzagen, was **keramiek**. De voormalige pottenbakkerij van de Sint-Paulusabdij in Oosterhout wordt deze biënnale voor het eerst opengesteld. Het is een Doornroosje-achtige plek. Op de oude draaitafels, mallen en ovens hoopt het stof zich al twee decennia op. In de toonzaal van destijds komt een mini-expositie met keramiek van de Venezolaans-Arubaanse **Samuel Sarmiento**. Opvallend aan het gedetailleerde werk van deze **autodidact** zijn de schilderijen uit de losse pols die rijkelijk zijn versierd met glazuren, lusters en bladgoud. Samuel Sarmiento verbeeldt **de mensheid** in al zijn facetten - religie, (cultuur)geschiedenis, kolonialisme, migratie. Er spreekt een eenheidsgedachte uit zijn beschilderde sculpturen: alles is met iedereen verbonden. **Caribische mythes** zijn favoriet. In zijn voorstellingen komt ook naar voren dat Caribische en Europese archetypen veel overeenkomsten hebben.

Emahoy Tsege Mariam Gebru

De **Ethiopische zuster Emahoy Tsege Mariam Gebru** ontwikkelde zich tot een van de meest onderscheidende pianisten en componisten ter wereld. Drie **pianoliedjes** zullen deze zomer klinken in de Kloosterdreef, het karakteristieke bomenlaantje dat de drie kloosters in Oosterhout verbindt. 'The Homeless Wanderer' is bijvoorbeeld een compositie over een wandelaar, eenzaam en ver van huis, die angst weet om te zetten in vriendschap. 'The Song of Abayi' gaat over heimwee. De **van socialite tot kloosterling** levensweg van deze opmerkelijke vrouw (1923-2023) is een verfilming waard. Zo studeerde Emahoy Tsege Mariam Gebru aan een chique Zwitserse kostschool, was zangeres aan het hof van keizer Haile Selassie van Ethiopië, werd krijgsgevangene en drie van haar broers werden geëxecuteerd. Zoals veel mensen, waaronder de oorspronkelijke bewoners van twee van de drie kloosters uit de Heilige Driehoek, was ze migrant. Emahoy Tsege Mariam Gebru bracht een groot deel van haar leven door in een klooster in Jeruzalem. De inkomsten die haar albums en concerten genereerden, schonk ze aan de kerk, weeshuizen en aan mensen die ontheemd zijn door de oorlog in haar thuisland Ethiopië of elders.

Deelnemende kunstenaars

De kunstenaarsselectie varieert van atheïsten tot monniken en monialen, en alles daartussenin, zoals ex-sekteleden. De 20 deelnemende kunstenaars zijn: Marlon de Azambuja (1978, BR/FR), Armel Barraud (1979, FR), Martin Belou (1986, FR), Vincent de Boer / Jonas Wijtenburg (1988/1989, NL), Aukje Dekker (1983, NL/ES), Adélaïde Feriot (1985, FR), Emahoy Tsege Mariam Gebru (1923-2023, ET/IL), Inge van Genuchten (1988, NL), Tom Heerschop (1972, NL), Bronwen Jones (1995, UK/NL), Jenna Kaës (1987, FR), Özgür Kar (1992, TR/NL), Fiona Lutjenhuis (1991, NL), Shivay La Multiple (1993, FR/NC), Patrick Neu (1963, FR), Samuel Sarmiento (1987, VE/AW), Cosmo Sheldrake (1989, UK), Pier Sparta (1995, FR), Ceija Stojka (1933-2013, AT).

Over de h3h biënnale

Stichting Kunst in de Heilige Driehoek realiseert elke twee jaar de h3h biënnale in

Oosterhout, Noord-Brabant. Voor iedere biënnale nodigt de stichting een curator(duo) uit om een grootschalige expositie te maken. De vorige editie werd bezocht door meer dan 20.000 bezoekers uit binnen- en buitenland.

Zie <https://www.h3hbiennale.nl/> voor kaartverkoop en meer informatie.

NOOT VOOR DE REDACTIE, niet voor publicatie

Voor meer informatie, interviewverzoeken, extra beeldmateriaal en andere vragen, kunt u contact opnemen met Lalita van Lamsweerde, lalita@startpr.nl of 06 20052966. Zie ook <https://www.h3hbiennale.nl/> voor meer informatie.

Op dinsdag 17 juni om 11.00 uur (tot 14.00 uur) vindt de persdag van de h3h biënnale plaats in Oosterhout, Noord-Brabant. U bent van harte welkom. De uitnodiging met alle informatie volgt nog. Wilt u zich vast aanmelden? Mail naar lalita@startpr.nl.

Lalita van Lamsweerde
lalita@startpr.nl

STARTPR
Haarlem